

הבנת הנקרא:

שפת הדולפינים

קראו את הקטע וענו על השאלות:

מקובל לחשוב, כי השפה ויכולת הדיבור הן תכונות המיוחדות רק לאדם - היצור המפותח ביותר בעולם. לאחרונה דיווחו חוקרים כי דם דולפינים יודעים לדבר. לא סתם לחזור על צלילים כמו תוכי, **המחקה** מילים ואינו מבין את משמעותן, אלא לדבר דיבור בעל משמעות ותוכן.

כמעט כל בעל-חיים מסוגל להעביר אינפורמציה בסיסית כגון: "האויב מתקרב" או "התרחק ממני". די במגע, או בהשמעת קולות מוסכמים כדי לעשות זאת, אבל דרושה יכולת דיבור של ממש כדי להעביר מידע **מורכב** יותר ו**מופשט** יותר.

ואת זאת - טוענים החוקרים - יודע הדולפין לעשות. הדבר הוכח בניסוי שנערך בקליפורניה. בניסוי הופרד דולפין אחד מחבריו, והוכנס לתא ניסוי בעל דלת מחושמלת. כאשר פגע הדולפין בדלת, הוא קיבל מכת-חשמל.

אחר-כך הוחזר הדולפין אל קבוצת הדולפינים, וכעבור זמן מה הם הוכנסו לתא הניסוי ללא הדולפין הראשון. להפתעת הכל: אף אחד מן הקבוצה לא הסכים להתקרב אל הדלת המחושמלת, ולא עזרו הפיתיונות (דגים למאכל). היה ברור, כי הדולפין המנוסה סיפר את **חוויותיו** לחבריו, **וזהיר** אותם מפני הסכנה. התנהגותם אישרה את התיאוריה, כי הדולפינים מסוגלים להגיע לתקשורת ברמה גבוהה ביותר בינם לבין עצמם. הדולפינים, בדומה לאדם, הם יונקים. למרות העובדה שמקומם במים, הם אינם שייכים לעולם הדגים. הדולפינים יצורים אינטליגנטים מאוד - הם **טורפים**, והטורפים תמיד "חכמים" יותר מן הנטרפים.

נוסף על כך הם יודעים לדבר: הם מדברים במהירות גבוהה ובקול גבוה מאוד. קולם דומה לדיבור מוקלט של אדם, המושמע במהירות גבוהה מן הרגיל. מבדיקות, שנעשו בקולם של דולפינים מתברר, כי הוא דומה **במבנהו** לזה של בני-אדם, ולא לזה של בעלי חיים אחרים.

לאור **נתונים** אלה, החליטו חוקרים אמריקניים ללמד את הדולפינים לדבר בשפת בני-אדם (אנגלית). מפעם לפעם אפשר לקרוא בעיתונות המקצועית דו"חות על התקדמות בנושא. והנה מתברר, שגם חוקרים רוסיים **מגלים עניין** ביכולת הדיבור של הדולפינים. אולם הם, בניגוד לחוקרים האמריקניים **סבורים** כי מערכת הקול של הדולפינים, אינה **מקבילה למערכת הקול** של השפות האנושיות. הם התחילו לרשום את קולות הדולפינים, כדי לחבר "מילון דולפיני". עד כה נמצאו מאות סימנים ומילים. חלקם משותף לדולפינים בכל העולם, כלומר, הם חלק מ"השפה הבינלאומית" של הדולפינים, וחלקם הם סימנים השייכים לדיאלקטים מקומיים.

עד עתה חשבנו שהאדם עולה על בעלי החיים במעט, אולם כפי שמתברר, גם חלק מהמעט הזה נמצא בסימן שאלה.

בחרו את התשובה הנכונה:

(1) היצור המפותח בעולם הוא:

- א. התוכי
- ב. הדולפין
- ג. האדם

(2) חושבים שלדולפין יכולת דיבור של ממש כי:

- א. הוא יודע לחזור על צלילים.
- ב. הוא יודע להעביר אינפורמציה בסיסית.
- ג. הוא יודע להעביר מידע מורכב ומופשט.

(3) בהתחלת הניסוי שעשו בקליפורניה על דולפינים:

- א. דולפין אחד הוכנס לתא הניסוי בעל דלת מחושמלת וקיבל מכת חשמל.
- ב. דגי מאכל הוכנסו לתא וקיבלו מכת חשמל.
- ג. כל הדולפינים (כולל הדולפין הראשון) הוכנסו לתא בעל דלת מחושמלת.

(4) מה היה בהמשך הניסוי?

- א. קבוצת הדולפינים כולל הדולפין הראשון הוכנסה בפעם השנייה לתא הניסוי.
- ב. קבוצת הדולפינים הוכנסו לתא הניסוי בלי הדולפין הראשון.
- ג. דגי מאכל והדולפין הראשון הוכנסו לתא הניסוי.

(5) איך הבינו החוקרים שהדולפין הראשון הזהיר את חבריו מפני הסכנה?

- א. הם ראו את הדולפין עומד על יד הדלת המחושמלת ולא נותן לאחרים להתקרב אליה.
- ב. הם ראו את הדולפין הראשון עושה תנועות מוזרות, כשהוזרז לקבוצת הדולפינים.
- ג. אף אחד מהדולפינים לא התקרב לדלת המחושמלת למרות שהיה על ידה אוכל בשבילם.

(6) לפי הטקסט הדולפינים יודעים לדבר אבל,

- א. רק אנגלית.
- ב. קשה להבין אותם.
- ג. הם מדברים במהירות גבוהה ובקול גבוה מאוד

7) החוקרים האמריקאיים מצאו דמיון בין הדולפינים ובני האדם.

איזה מהמשפטים הבאים לא נכון.

- א. קולם של הדולפינים דומה במבנהו לקולות בני אדם.
- ב. קולם של הדולפינים דומה לדיבור מוקלט של אדם המושמע במהירות גבוהה מהרגיל.
- ג. שפת הדיבור של הדולפינים הכי דומה לשפה האנגלית.

8) החוקרים הרוסיים אינם מסכימים עם החוקרים האמריקאיים בקשר ל:

- א. רמת האינטליגנציה הגבוהה של הדולפינים.
- ב. ההקבלה והדימיון בין מערכת הקול של האדם והדולפינים
- ג. יכולתם של הדולפינים ללוד לדבר אנגלית.

9) במחקר של הרוסים על יכולת הדיבור של הדולפינים, נמצא ש:

- א. לדולפינים יש קולות שונים
- ב. לדולפינים מאות סימנים ומילים.
- ג. לדולפינים יש קולות אנושיים.

10) עוד מצאו החוקרים הרוסיים ש:

- א. לדולפינים יש שפה בינלאומית ושפות מקומיות.
- ב. הדולפינים משתמשים במילון
- ג. הדולפינים גם משתמשים בסימני שאלה.